گذر

وزیر صنعت، معدن و تجارت به مجلس رفت

حضور دولت و شبه‌دولتی‌ها معضل بزرگ صنعت کشور

■ **شرق:** دیروز وزیر صنعت، معدن و تجارت در مجلس شورای اسلامی حضور پیدا کرد تا ضمن بررسی وضعیت صنعت، راهکارها و پیشنهادهای نمایندگان و فعالان بخش خصوصی را بشنود. نایب‌رییس مجلس شورای اسلامی، حضور پررنگ دولت در اقتصاد را یکی از عوامل بروز مشکلات کنونی دانست و گفت: وزارتخانه جدید صنعت، معدن و تجارت که از ادغام دو وزارتخانه بزرگ تشکیل شده، چابک نخواهد شد مگر اینکه از بن‌دندان به واگذاری معتقد باشد و حاکمیت و مالکیت را سه‌طلاقه کند. محمدرضا باهنر در جریان بررسی وضعیت صنعت و معدن در جلسه علنی مجلس با بیان این مطلب، اظهار داشت: توسعه بازار نیاز به کاهش واردات یا افزایش صادرات یا افزایش مصرف دارد که ما در این سه بخش با مشکل مواجه هستیم. واردات را نمی‌توانیم یا نمی‌خواهیم کنترل کنیم، در صادرات به دلیل قیمت تمام شده بالا نمی‌توانیم رقابت کنیم و با مانع مواجه هستیم و افزایش مصرف را هم در کشور توصیه نمی‌کنیم؛ بنابراین مقوله توسعه بازار در کشور ما با مشکل مواجه است. نایب‌رییس مجلس شورای اسلامی اظهار داشت: اگر دولت بخواهد مدیریت، کنترل و حتی صندلی‌های درون هیات‌مدیره را به اندازه یک صندلی نگه دارد ما از چابک شدن وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت فاصله می‌گیریم. وی با تاکید بر اینکه وزارت جدید صنعت، معدن و تجارت جز با اجرای اصل ۴۴ قانون اساسی چابک نخواهد شد، تصریح کرد: بعضا در مذاکرات دولت و به‌خصوص در بحث اشتغال‌زایی بیش از آنچه دولت را مصمم به پر کردن ظرفیت‌های خالی بنگاه‌ها ببینیم آن را مصمم به ایجاد ظرفیت می‌بینیم و این سمی برای بخش تولید است، چرا که معضل فعلی ما، ظرفیت خالی بنگاه‌هاست بنابراین این موضوع باید جزو برنامه‌های اصلی وزارتخانه قرار گیرد.

بخش دولتی و شبه‌دولتی به توان تولیدی آسیب می‌زنند

به گزارش ایسنا، در ادامه جلسه، رییس اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران نیز با مضر دانستن حضور دولت در بدنه صنعت گفت: عدم ثبات در سیاست‌های اقتصادی، تورم و دیوان‌سالاری از موانع فراروی کسب‌وکار در کشور است. محمد نهاوندیان اظهار داشت: «عدم دسترسی به منابع مالی»، «عدم ثبات در سیاست‌های اقتصادی»، «تورم» و «دیوان‌سالاری» چهار مانع اصلی فراروی کسب‌وکار در کشور ماست که هر نوع اصلاح ساختار یا اصلاح سیاست باید متوجه این چهار مشکل اساسی باشد. وی افزود: از مشکلات دیگر برای واحدهای صنعتی کشور در فضای رقابت جهانی، بالا بردن هزینه‌های تحمیلی به بخش صنعت است که یکی از آنها مالیات‌هاست. در مقایسه بین‌المللی که توسط بانک جهانی انجام شده رتبه ایران در نرخ مالیات ۸۰، با ۴۴/۲درصد از سود واحد است یعنی مجموعه وجوهی که واحد تولیدی باید هزینه کند بیش از ۴۴درصد سود را تشکیل می‌دهد. وی با اشاره به رتبه برخی دیگر از کشورها گفت: تولیدکننده داخلی ما باید با کشورهایی رقابت کند که سود واحد آنها ۱۱درصد یا ۱۴درصد است.

تکمیل واگذاری‌ها و رفع موانع سرمایه‌گذاری اولویت اصلی

در ادامه این جلسه رییس کمیسیون اصل ۴۴ مجلس شورای اسلامی نیز مهم‌ترین وظیفه وزارتخانه صنعت، معدن و تجارت را تدوین استراتژی توسعه صنعت و معدن و ابلاغ سیاست‌های راهبردی این بخش عنوان کرد و گفت: در اسناد بالادستی ما مثل سند چشم‌انداز که بودجه سالانه و برنامه‌های چهارساله بر اساس آن نوشته می‌شود، به بحث سرمایه‌گذاری توجه زیادی شده اما وضعیت فعلی ما از نظر سرمایه‌گذاری چندان مناسب نیست. حمیدرضا فولادگر در ادامه خاطرنشان کرد: نرخ رشد متوسط ۲۰سال گذشته کشور در چهار برنامه پنج ساله گذشته پنج‌درصد بوده و متوسط نرخ رشد در برنامه چهارم نیز ۳/۵درصد بوده، در حالی‌که بر اساس آنچه در برنامه چهارم توسعه پیش‌بینی شده بود کشور باید در سال پایانی برنامه چهارم به رشد هشت‌درصد دست می‌یافت.

فولادگر به ارایه آماری از میزان واگذاری‌ها در سال‌های گذشته پرداخت و گفت: در سازمان گسترش و نوسازی صنایع، ۲۶ شرکت تاکنون واگذار شده در حالی‌که که هنوز ۱۰۲ شرکت دیگر باقی است. این واگذاری‌ها باید تا پایان سال ۸۹ صورت می‌گرفت که البته مهلت آن تا پایان سال ۹۰ نیز تمدید شده است.

درآمدهای یارانه اختصاص داده نشد

حسین هاشمی، رییس کمیسیون صنایع مجلس نیز نقش کلیدی صنعت را در کاهش تورم و بیکاری مورد اشاره قرار داد و گفت: با توجه به بالا بودن هزینه‌های تولید از جمله نرخ بهره بانکی و میزان تسهیلات، عملکرد بخش صنعت روند نزولی داشته است. بر اساس سیاست‌های شورای پول و اعتبار هر سال باید ۳۵درصد تسهیلات بانکی به بخش صنعت اختصاص یابد که این رقم محقق نشده است. هاشمی در ادامه منابع مالی را حیاتی‌ترین نیاز بخش صنعت و تولید عنوان کرد و گفت: با اجرای هدفمندی یارانه‌ها قرار بود ۳۰درصد از درآمد حاصل از اجرای این قانون به بخش تولید اختصاص پیدا کند؛ اما این رقم محقق نشده و از دوهزار و ۹۵۰میلیارد تومان مصوب تنها ۵۵۰ میلیارد تا پایان سال ۸۹ به بخش صنعت تخصیص داده شده که سیاست‌های وزارتخانه مربوطه را با چالش مواجه کرده است.

آمادگی برای تاسیس شرکت مشترک نفتی ایران و عراق

فکور: شرکت‌های آمریکایی خط قرمز است

رضا زندی: «همین فردا آمادگی داریم تا برای برداشت مشترک از میادین نفتی با عراقی‌ها قرارداد امضا کنیم.» این را مدیر عامل شرکت ملی نفت مناطق مرکزی می‌گوید و می‌افزاید: «از سال ۸۵ کارگروه مشترک بین ایران و عراق تشکیل شد و با حمایت وزیر نفت فعلی عراق توانسته‌ایم بسترسازی امضای قرارداد مشترک را آماده کنیم.» فکور به افتتاح قریب‌الوقوع دفتر شرکت ملی نفت در عراق هم اشاره کرد: «با عراقی‌ها صحبت کرده‌ایم تا برای برداشت از میادین نفتی مشترک، یک شرکت ایرانی – عراقی تاسیس کنیم تا مدیریت برداشت را انجام دهد» وی در پاسخ به پرسش «شرق» درباره اینکه آیا این شرکت مشترک وظیفه برداشت از میادین نفتی را برعهده خواهد داشت، گفت: «شرکت مشترک نفت ایران و عراق می‌تواند مدیریت برداشت از مخازن را برعهده داشته باشد و بهره‌برداری را به شرکت‌های یکی از دو کشور یا شرکت ثالث بسپارد.»

با عراقی‌ها صحبت کرده‌ایم تا برای برداشت از میادین نفتی مشترک، یک شرکت ایرانی – عراقی تاسیس کنیم تا مدیریت برداشت را انجام دهد. شرکت مشترک نفت ایران و عراق می‌تواند مدیریت برداشت از مخازن را برعهده داشته باشد و بهره‌برداری را به شرکت‌های یکی از دو کشور یا شرکت ثالث بسپارد

آقای فکور، شرکت‌های چندملیتی بزرگ و آمریکایی‌ها که در حال حاضر در میادین نفتی عراق در مرز ایران قرار دارد، مشغول فعالیت و بهره‌برداری هستند. آیا از نظر شما اشکال ندارد که شرکت مشترک نفت ایران و عراق، پس از تاسیس، بهره‌برداری از کل میدان را به شرکت‌های آمریکایی بسپارد؟

شرکت‌های آمریکایی خط قرمز ماهستند.

تلنگر نفتی به ایران

برداشت از میادین نفتی مشترک با عراق می‌باید یکی از دغدغه‌های مهم مسوولان نفتی باشد. عراق با سرمایه‌گذاری ۴۰ میلیارد دلاری می‌خواهد تولید نفتش را از این منطقه، یک‌میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه در روز افزایش دهد. تولید نفت عراق قرار است ظرف پنج سال به بالاتر از ۱۰ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. نکته‌ای که باید برای نفتی‌های ایران تلنگر باشد.

افت ۷ هزار بشکه‌ای تولید در نفت مرکزی

مدیر عامل شرکت ملی نفت مناطق مرکزی تولید فعلی نفت این شرکت را ۱۶۵هزار بشکه در روز اعلام کرد: «تا پایان سال قرار است ۱۵ هزار بشکه از میادین سروستان و سعادت‌آباد به تولید نفت‌مان افزوده شود و ۳۰ هزار بشکه هم از میدان خشت به تولیدمان اضافه کنیم، تولید نفت از مناطقی مرکزی با افزایش ۴۵ هزار بشکه‌ای به روزانه ۲۱۰ هزار بشکه خواهد رسید. اما شاید نه تا پایان سال «حالا شاید تا سه ماه اول سال آینده اهداف تولیدی‌مان محقق شود.»

با توجه به اینکه آقای قعله‌بانی کاهش تولید نفت به میزان ۹۶ هزار بشکه‌ای در شش سال گذشته را تایید کرده‌اند، بگویید چه میزان از این کاهش تولید سهم شرکت نفت مناطق مرکزی بوده است؟

اهداف نفت مرکزی سال گذشته به میزان ۹۹/۸۹ درصد محقق شد.

شما بفرمایید طبق برنامه چقدر باید تولید می‌کردید و الان چه میزان تولید می‌کنید؟

برنامه تولیدی ما ۱۷۲ هزار بشکه در روز است. اما الان ۱۶۵ هزار بشکه در روز تولید می‌کنیم؛ هفت هزار بشکه کم داریم. وی علت کاهش‌های مقطعی در تولید نفت را توقف تولید به دلیل تعمیرات می‌داند.

ارایه آمار تولید خط قرمز است

همه میدان‌های مشترکی که مسوولیتش به ما واگذار شده یا قرارداد توسعه‌شان امضا شده است یا در حال توسعه هستند. مدیر عامل ملی نفت مناطق مرکزی ایران از میادین دهلران، پایدارغرب و نفت شهر به عنوان میادین مشترک نام می‌برد اما در برابر آمار و اطلاعات تولید آنها خودداری می‌کند: «ارایه آمار تولید خط قرمز شرکت ملی نفت است.» این در حالی است که آمار تولید به طور شفاف در اختیار سازمان اوپک قرار گرفته و فعالان نفتی به آن دسترسی دارند.

جذب۶/۵ میلیارد دلار در پنج سال

فکور درباره جذب سرمایه‌گذاری برای توسعه میادین نفت و گاز هم گفت: «برای جذب ۶/۵ میلیارد دلار در پنج سال آینده برنامه‌ریزی کرده‌ایم.»

با وجود اعلام سخنگوی قوه قضاییه

دیه ۹۰میلیونی به بیمه‌ها ابلاغ نشده است

شرق: یکشنبه محسنی‌اژه‌ای، سخنگوی قوه قضاییه باز هم با شدت هرچه تمام‌تر بر موضع قبلی قوه قضاییه پافشاری کرد و نرخ ۹۰میلیون تومانی را قطعی دانست. وی که دیروز در جمع خبرنگاران حاضر بود، توضیحات خود را با این جملات آغاز کرد: «قیمت کارشناسی دیه بر اساس شتر، ۹۰میلیون تومان است.

درخصوص دیه مسایلی مطرح شد و به دنبال آن وزیر دادگستری در خرداد امسال نامه‌ای نوشت و درخواست دوماه مهلت کرد تا بیمه‌ها و دولت مساله را بررسی کنند شاید دیه ۹۰میلیون‌تومان که ممکن بود مشکل‌ساز باشد، تعدیل شود. امروز این دو ماه، تمام است و به این نتیجه رسیدیم که نرخ دیه همان ۹۰میلیون باقی بماند.» محسنی‌اژه‌ای در ادامه به بیمه‌ها توصیه کرد: «درباره قراردادهایی هم که شرکت‌های بیمه امسال بر اساس ۴۵میلیون تومان بسته بودند، مقرر شده که آنها قراردادها را از ابتدای مهرماه تجدید کنند.» البته با وجود تاکید محسنی‌اژه‌ای بر نرخ ۹۰میلیون تومانی به عنوان دیه، هنوز این نرخ از سوی وزیر دادگستری به شرکت‌های بیمه ابلاغ نشده است و تا این نرخ ابلاغ نشود قابل اجرا در صنعت بیمه نخواهد بود. در کنار این مورد، هنوز بخش اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری نظرش را درخصوص نرخ پیشنهادی دیه به مبلغ ۵۴ تا ۵۶میلیون تومان که در جلسه‌ای مشترک بین قوه قضاییه، وزارت دادگستری، بیمه مرکزی و کمیسیون اقتصادی مجلس تعیین شده بود، اعلام نکرده است. به همین دلیل تا ابلاغ نهایی این نرخ از سوی وزیر دادگستری باید منتظر بود و دید که آیا نرخ ۹۰میلیون تومانی برای سال‌جاری تثبیت می‌شود یا اینکه نرخی که در جلسات مشترک تعیین شده بود رای می‌آورد. البته از همان زمان که نرخ دیه توسط آیت‌الله آملی لاریجانی به تعلیق درآمد معلوم بود که این نرخ با وجود تعلیق و اعتراضات گسترده، همچنان قطعی است. دو ماه پیش بود که اجرای دیه ۹۰میلیون تومانی سال‌جاری به دستور رییس قوه قضاییه به تعلیق درآمد و در این مدت تنها خبری که هر بار منتشر می‌شد این بود که هنوز بررسی‌های کارشناسی نرخ دیه در دستگاه قضایی کشور به اتمام نرسیده و در صورت نهایی شدن به اطلاع عموم می‌رسد. تعلیق دو ماهه نرخ دیه سال ۹۰ از نظر بسیاری از تحلیل‌گران نشان از ادامه تنش‌های موجود میان قوه مجریه و قوه قضاییه دارد.

نرخ دیه نیز اگرچه در قدوقواره اختلافات جدی میان آیت‌الله‌لاریجانی و احمدی‌نژاد نیست با این حال می‌تواند در زمره ادامه اختلافات میان این دو قوه قرار گیرد.

با وجود تاکید محسنی‌اژه‌ای بر نرخ ۹۰میلیون تومانی به عنوان دیه، هنوز این نرخ از سوی وزیر دادگستری به شرکت‌های بیمه ابلاغ نشده است و تا این نرخ ابلاغ نشود قابل اجرا در صنعت بیمه نخواهد بود

برای نخستین بار در اوایل خرداد سال‌جاری بود که قوه قضاییه نرخ دیه را ۹۰میلیون تومان اعلام کرد؛ نرخی که موجب تعجب بسیاری از ارگان‌ها و نهادها مانند صنعت بیمه شد. اعتراضات به افزایش صددرصدی نرخ دیه چنان بالا گرفت که محمود احمدی‌نژاد از وزیر دادگستری خواست نرخ دیه را ابلاغ نکند با این حال قوه قضاییه همچنان نرخ دیه ۹۰میلیونی را قطعی دانست و از عدم تغییر آن می‌گوید. تقریبا دو هفته طول کشید تا آیت‌الله‌لاریجانی با دولت هم‌نظر شد و نهایتا در تاریخ ۱۶خرداد سال‌جاری اجرای نرخ ۹۰میلیونی را تعلیق کرد. تا اینکه دیروز محسنی‌اژه‌ای با وجود تمامی تلاش‌ها برای کاهش نرخ دیه ۹۰میلیونی، آن را قطعی اعلام کرد. به نظر می‌رسد دولت نگران تحمیل فشارهای اقتصادی بر مردم از ناحیه افزایش دیه است چراکه به دلیل اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها و تزریق نقدینگی به جامعه در سال گذشته، در سال جاری نرخ تورم افزایش یافت و به تبع آن قدرت خرید افراد نیز محدودتر شد. قوه قضاییه نیز در مقابل با افزایش نرخ دیه به دنبال جلوگیری از افزایش جرم و جنایت و نزدیک کردن آن به نرخ واقعی است.

در این میان خیال شرکت‌های بیمه آسوده است زیرا با وجود تصویب آیین‌نامه بیمه شخص ثالث و ابلاغ آن به صنعت بیمه حق بیمه این بیمه نامه نیز دو برابر خواهد شد. آنچه موجب نگرانی شرکت‌های بیمه شده مربوط به تعهدات آنان تا پیش از تصویب این نرخ است که به دلیل یوم‌الادا بودن نرخ دیه گریبان آنها را خواهد گرفت.

خبر

وزیرصنعت، معدن وتجارت:

دوران تثبیت قیمت‌ها تمام شد

■ **مهر:** وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه استراتژی این وزارتخانه در مدیریت بازار تثبیت قیمت‌ها نیست، اعلام کرد: هیچ افزایش قیمتی از سوی بخش‌های مختلف تولید پذیرفته نیست، مگر اینکه سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان آن را تایید کند. مهدی غضنفری در جمع تولیدکنندگان قطعات و مجموعه‌های خودرو درباره قیمت‌گذاری در بازار، با بیان این جمله که اگر در مواقعی قیمت‌ها از محدوده قابل قبول خارج شود، حاکمیت مجبور به دخالت است تا به حالت طبیعی بازگرداند، گفت: اما این دخالت باید حداقلی باشد. غضنفری همچنین گفت: استراتژی وزارت صنعت، معدن و تجارت در مدیریت بازار، تثبیت قیمت‌ها نیست. وزیر صنعت، معدن و تجارت درباره محدوده قیمت‌ها گفت: اگر قیمت‌ها پایین‌تر از حد منطقی باشد، همچون قیمت برخی محصولات کشاورزی دولت با خرید تضمینی به کمک تولیدکننده می‌آید و اما اگر بالاتر از میزان منطقی باشد، دولت از ابزارهای دیگری همچون تعرفه یا سیستم‌های تعزیراتی برای کنترل قیمت‌ها بهره می‌برد. وی تصریح کرد: دولت هیچ علاقه‌ای به دستوری عمل کردن و دیکته قیمت‌ها به تولیدکنندگان ندارد و هیچ‌گاه راضی به این موضوع نیست که تولیدکننده متضرر شود.

توقف شماره‌گذاری پراید از ابتدای مردادماه

■ **ایسنا:** جلوگیری از شماره‌گذاری محصولات سایپا تخلف است. در حالی که گفته می‌شود شماره‌گذاری دو محصول از چهار محصول خانواده پراید از ابتدای مردادماه توسط پلیس متوقف شده است، رییس انجمن خودروسازان ایران می‌گوید: این کار تخلف است. به گفته احمد نعمت‌بخش، طبق مذاکراتی که اواخر سال گذشته توسط موسسه استاندارد و تحقیقات صنعتی با تولیدکنندگان قطعات کیسه هوا و خودروسازان انجام شد، بنا بر این شد که نصب کیسه هوا روی خودروهای داخلی طبق یک زمان‌بندی مشخص که توسط موسسه استاندارد اعلام شده است، انجام شود. وی اظهار کرد: طبق توافق‌هایی که در این مورد صورت گرفته است، اگر پلیس جلو شماره‌گذاری محصولات سایپا را گرفته باشد، متخلف است و انجمن خودروسازان این موضوع را با نهادهای ناظر از جمله سازمان بازرسی کل کشور در میان خواهد گذاشت. رییس‌پلیس راهنمایی و رانندگی نیروی انتظامی دو روز پیش از توقف شماره‌گذاری دو مدل از محصولات خانواده پراید از اول مردادماه خبر داده بود.

بازخوانی جغرافیای صنعتی کشور با ۵ نماینده مجلس

یارانه نرسید، تولید بیمار شد

ادامه از صفحه ۴

فلاحت‌پیشه: در قانون راه برون‌رفت از این شرایط پیش‌بینی شده که ۳۰ درصد از درآمد حاصل از محل هدفمندی یارانه‌ها به بخش تولید کمک شود، اما متاسفانه این کمک نتایج مطلوبی در برنداشته و تسهیلات ارزان قیمت هم که به عنوان بخش‌نامه ارایه شد، دغدغه تولیدکنندگان را برطرف نکرده است.

ثروتی: در طول این هفت ماه که از طرح هدفمندی یارانه‌ها گذشته، سهم صنعت و تولید را دولت نداده است. طبق برآوردها، میزان درآمد دولت از محل هدفمندی یارانه‌ها، سالی۲۷هزار میلیارد تومان است، در حالی که دولت، ۴۰هزار میلیارد تومان به مردم پرداخت کرده و این برای ما، علامت سوال است که دولت ۱۳هزار میلیارد تومان کسری را از کجا تامین می‌کند. وقتی دولت در تامین سهم مصرف‌کنندگان یعنی مردم با کسری اعتبار مواجه است، قطعا پولی به تولیدکنندگان نمی‌رسد که یا ورشکست می‌شوند یا تعطیل.

کدام صنایع کشور از پتانسیل خوب تولیدی برخوردارند؟

کوهکن: ما هم اینک با وزارت صنعت، تجارت و معدن، مواجه هستیم. اگر بخواهیم، راهبردها را متمایز کنیم در بخش معدن و به خصوص در زمینه سنگ‌های زینتی و قیمتی، بسیار، ظرفیت بالایی داریم. ما اصلا کلکسیون سنگ‌های دنیا هستیم. در این بخش، ما دارای مزیت نسبی هستیم. در شرایط فعلی سنگ‌های مصنوعی شاید یک پنجم ارزش سنگ‌های طبیعی ما را ندارند. پس اگر سرمایه‌گذاری خوبی انجام بگیرد، می‌توانیم بازارهای جهانی را دست بگیریم و از حجم تولیدات خوبی برخوردار شویم.

ابراهیمی: در کشور ما بیشترین پتانسیل‌ها در بخش صنایع سنگین متمرکز شده‌است یعنی فولاد، سیمان و پالایشگاه پررنگ‌تر از دیگر صنایع هستند. به عبارت دیگر باید بگویم آن دسته از صنایع که بیشترین نیاز کشور به آن احساس می‌شود، باید مورد توجه قرار بگیرند و اگر لازم باشد برای آنها زیرساخت‌ها فراهم شود.

قوامی: در شرایط فعلی صنعت نفت و گاز کشور از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است، اما در بخش فولاد آلیاژی نیز اتفاقات خوبی افتاده که اگر نیازهای تکنولوژیکی را فراهم کنیم، می‌توانیم در بخش فولاد کشور شاهد موفقیت‌های بیشتری باشیم.

فلاحت‌پیشه: این مساله در هر منطقه‌ای متغیر است. مثلا در مناطق مرزی از جمله کرمانشاه به واسطه نزدیکی به کشور عراق صنایع کاشی، سیمان، آجر، فولاد و... از شرایط خوبی برخوردارند.

ثروتی: ما در بخش صنایع نفت و گاز از ظرفیت‌های خوبی برخورداریم به شرط آنکه تبدیل به ارزش افزوده شوند و خام صادر نشوند.

تولید صنعتی بهتر است یا تولید کشاورزی؟

کوهکن: نباید به تولید یکسویه نگاه کرد. به هر حال، ما توسعه را متوازن می‌بینیم. مثلا، سیب یک محصول کشاورزی است اما اگر بخواهیم از این محصول به بهترین شکل ممکن بهره‌برداری اقتصادی داشته باشیم، باید آن را کنستانتره و فرآوری کنیم. اگر امکاناتی از قبیل سردخانه و تجهیزات وجود نداشته باشد، این محصول روی دست کشاورز می‌ماند، بنابراین ما باید، تولید کشاورزی و صنعتی را مکمل همدیگر بدانیم.

ابراهیمی: در ایران هر دو لازم است یعنی کشاورزی بدون صنعت و صنعت بدون کشاورزی، شکل نمی‌گیرد و این دو بخش لازم و ملزوم یکدیگر هستند. حتی اگر شما بهترین کشاورز هم باشید، نمی‌توانید بدون صنعت کاری از پیش ببرید، منتها همواره در دنیا اولویت با کشاورزی است تا جامعه از لحاظ ارتزاق و معیشت مشکلی نداشته باشد. البته ما در کشورمان معضل آب را داریم و آن هم به این دلیل است که ما از کشورهای خشک دنیا هستیم. به هر حال حیات ما بدون کشاورزی غیرممکن است. صنعت هم برای تکمیل بخش کشاورزی لازم است؛ چراکه هیچ کشوری بدون صنعت نمی‌تواند به آرمان‌ها و اهداف خود دست پیدا کند.

قوامی: تولید، نیاز اصلی کشور است. ما در شرایط فعلی از پتانسیل‌ها و مزیت‌های خوبی چون گردشگری، صنعت، زیرساخت‌ها و... برخوردار هستیم. همان‌طور که می‌دانید، تولید، اثرات سرمایه‌گذاری را به دنبال دارد و ویژگی اصلی آن برآورده کردن نیازهای عمومی است. ما اگر در بخش خدمات کشاورزی و معادن (مثل سیمان) از فناوری روز دنیا، بهره بگیریم، می‌توانیم حتی در بخش صادرات افق‌های روشنی را متصور باشیم. مثلا هم اینک در اردبیل به علت آب و هوای مناسب، می‌توانیم از صنعت توریسم درمانی و کشاورزی درآمدزایی کنیم، اما در منطقه‌ای چون عسلویه که در کنار دریا قرار گرفته و از منابع نفت و گاز ارزشمندی برخوردار است، می‌توان بر تقویت صنایع پسین و پیشین نفت، تکیه اقتصادی زد، به خصوص نباید از صادرات دریایی این صنعت به لحاظ هزینه‌های پایین آن گذشت.

فلاحت‌پیشه: به اعتقاد من با توجه به سند آمایش سرزمین در جایی که می‌توانیم تولید کشاورزی داشته باشیم باید به این بخش توجه شود و در نقاطی که از لحاظ پتانسیل‌ها صنعت می‌تواند موفق عمل کند این بخش را مورد حمایت قرار دهیم. باید با توجه به اصل عدالت و محرومیت‌زدایی با اقداماتی در زمینه‌های صنعت، کشاورزی و ایجاد اشتغال پایدار که لازمه آن سرمایه‌گذاری است به رقم بیکاری هفت‌درصد برسیم. اما در حال حاضر با این چشم‌انداز خیلی فاصله داریم؛ مثلا خیلی از مشاغلی که تعریف شده‌اند در مسکن مهر شکل گرفته‌اند که قطعا به صورت موقت است و پس از اتمام این پروژه از بین خواهد رفت.

ثروتی: طبق برنامه آمایش سرزمین که در برنامه چهارم آمده ولی اجرا نشد، باید مزیت‌های نسبی برای تولید، مدنظر قرار گیرد که در بعضی مواقع شامل تولیدات کشاورزی خواهد بود و گاهی مواقع شامل تولیدات صنعتی.